

HÜSEYİN DENGİZ

Araştırma Görevlisi

**HANS KELSEN'İN
TEMEL NORM KURAMI**

onikilevha

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM HUKUKİ GEÇERLİLİK

I. Hukuki Geçerlilik Kavramı.....	5
A. Aksiyolojik Geçerlilik Görüşü	7
B. Sosyolojik Geçerlilik Görüşü	12
1. İskandinav Hukuki Realizmi.....	12
2. Amerikan Hukuki Realizmi	13
C. Pozitivist Geçerlilik Görüşü	14
1. John Austin'de Hukuki Geçerlilik.....	15
2. H. L. A. Hart'ta Hukuki Geçerlilik	19
II. Hans Kelsen'de Hukuki Geçerlilik	22
A. Norm Kavramı.....	22
B. Kelsen'de Hukuk Normu.....	26
1. Objektif Anlam – Sübjektif Anlam Ayrımı.....	28
2. Hukuk Bilimi – Doğa Bilimleri Ayrımı	29
3. Hukuk Normu – Ahlak Normu Ayrımı	31

4. Hukuk Normu – Hukuki Önerme Ayrımı	33
5. Özel Norm – Genel Norm Ayrımı.....	35
6. Yaptırım Unsuru.....	36
7. Normun Etkililiği Hususu	38
C. Normlar Hiyerarşisi.....	39
1. Genel Olarak.....	39
2. Anayasa	41
D. Temel Norm.....	43
E. Uluslararası Hukukun Temel Normu.....	44

İKİNCİ BÖLÜM **HUKUKİ GEÇERLİLİK KOŞULU OLARAK** **TEMEL NORM**

I. Temel Normun Farklı Görünümleri.....	49
A. Saf Hukuk Kuramı (I)'ndan Önceki Dönem	49
B. Saf Hukuk Kuramı (I) (1934)	50
C. Hukukun ve Devletin Genel Kuramı (1945)	52
D. Saf Hukuk Kuramı (II) (1960)	57
E. Normların Genel Kuramı (1979)	65
II. Temel Normun Eleştirisi	72
A. Temel Normun Değişimine İlişkin Eleştiriler	72
B. Temel Normun Mahiyetine İlişkin Eleştiriler	78
1. Otoriterleşmeye Neden Olduğu İddiası.....	79
2. Gereksiz ve İşlevsiz Olduğu İddiası.....	85
3. Doğal Hukuka Kaydığını İddiası.....	90
4. Saflığı Bozduğu İddiası.....	93
5. Yetersiz Olduğu İddiası	95
SONUÇ	99
KAYNAKÇA	103
TÜRKÇE KELSEN BİBLİYOGRAFYASI.....	115